

Võru linn tunnustas aktiivseid inimesi ja asutusi

Võru linnapea Jüri Kaveri ja volikogu esimehe Erki Saarmani vastuvõtul-kontsertaktusel, mis pühendatud Eesti Vabariigi 95. aastapäevale, kuulutati välja Võru linna möödunud aasta silmapaistvaim tegu, tunnustati teenekaid inimesi ja ettevõtteid ning anti kätte linnapea vapimärgid.

Üritusel tännati pikaajalise koostöö eest Võru linna teenetemärgi omanikku Jörg Spechti, kes on 20 aasta jooksul edendanud Võru linna ja Saksamaal asuva Võru sõpruslinna Bad Segebergi vahelisi suhteid.

Selle aja jooksul on tema kaasabil toetatud nii haiglat, päästeametit kui ka Võru linna hallatavaid asutusi, eelkõige Võru Järve kooli.

LIINA TEGO 2012 – Võrumaa toidukeskuse rajamine

Võru Linna Lehe ja linnavalitsuse veebilehe vahendusel korraldatud küsitlus näitas, et linlased hindavad möödunud aastastest ettevõtmistest enim Võrumaa toidukeskuse rajamist.

Võrumaa toidukeskus avas ukse 2012. aasta novembrikuus. Tulius pood Võru kesklinnas Katariina alleel on võtnud südameasjaks põhimõtte, et võrulane peab oma toidu kätte saama otse tootjalt ja võimalikult värskena.

Võrumaa toidukeskuse teisel korrusel paikneb avar söögisaal, mida kaunistab Navitrolla seinamaal. Kaks väiksemat saali on mõeldud konverentside ja pidude korraldamiseks. Mõnustasti saab aega veeta kohvikus, mille terrassil avaneb vaade Katariina alleele.

Huvitava arhitektuurilise lahendusega Võrumaa toidukeskuse maja on pälvitud tähelepanu üle-eestilisel konkursil „Aasta puitehitis“.

TEGIJA 2012 – Karmo Tõra
Võru juurtega arhitekt Karmo Tõra on oma loominguga taas kodulinna ilmet rikastanud.

Vähe on Eestis neid autoreid, kes riskihtliimpuitu sama hästi tunnevad ja oma töödes nii kasutada mõistavad, kui seda teeb Karmo Tõra. Äsja Võrus avatud Võrumaa toidukeskuse hoone sai konkursil „Aasta puitehitis“ kaks eripreemiat. See Karmo Tõra projekteeritud hoone pälvis auhinna nii liimpuidu kui ka riskihtliimpuidu parima kasutuse eest. Karmo Tõra on osanud kaupluse, söökla ja konverentsiruumid soliidset ühe katuse alla mahutada, samuti

Ülemine rida vasakult: Mart Timmi, Karmo Tõra, Dmitri Bondarev, Taimar Timmi, Heino Pehk, Peeter Saar, Andu Värton, Mart Perli, Andres Mäevere, Sven Schmieder, Jörg Specht ning alumine rida vasakult: Mariann Nirk, Einike Möttus, Jüri Kaver, Margit Kõivomägi, Reet Utsu, Piret Pilberg, Kairi von Wolff, Erki Saarman.

Foto: Jüri Kuusk

vääristab Võrumaa toidukeskust Võru kesklinna arhitektuurilist üldpilti.

KULTUURI- JA HARIDUS-ASUTUS 2012 – EELK Võru Katariina kogudus

Katariina kirik pühitseti sisse 1793. aastal. Sealpeale on mitme sajandi jooksul igal pühapäeval ja suurtel kirikupühadel kostnud üle linna kirikukellade hääl sõnumiga taeva ja maa ühtsusest, kutsega inimestele saada rikkaks ja kauniks oma vaimus. Kogudus on oma osa hoidja, selle jagaja ja samas ka uute väärtuste looja. Põlvkonnalt põlvkonnale antakse see ülesanne edasi ... Püha Katariina kiriku valmisest möödub tänavu 220 aastat.

ETTEVÕTE 2012 – OÜ Nauta MV

Võrus Niidu tänavas tegutsevas ettevõttes Nauta MV valmistatakse alumiiniumkerega kaatreid. Neid veeõidukeid hindavad kõrgelt nii kliendid Rootsis kui ka erialajakirjad.

Ettevõtte alustas 2004. aastal tööd kahe mehega. Nüüdseks on komplekteeritud seitsmeliikmeline meeskond, kes toodab iga kuu Rootsi turu tarbeks ühe alumiiniumpaadi. Rootsi spetsialistid ja kasutajad on öelnud, et Võrus tehtud paadid on maailma parimad – neid on mugav kasutada

ja need on karmides Põhjamaa oludes töökindlad. Märkimisväärne, et kogu tootarenduse on teinud ettevõtte töötajad. Päril uhke on veel kord rõhutada, et Rootsi sõltumatud hindajad tunnistasid Võrus valmistatud paadi omataoliste seas parimaks.

MITTETULUNDUSÜHING 2012 – Võru noortekeskus

Võru noortekeskus tegutseb Võru linna ja valla noorte vaba aja sisustamise nimel alates 2003. aastast. Väikesesse hubastesse ruumidesse mahub aasta ringi põnevaid ja mitmekesiseid ettevõtmisi: sisukad õhtud piljardi ja lauamängudega, meisterdamised, teemapäevad, töötoid, kultuurisündmused, nõustamisvestlused. Suviti töötab nüüd Võrus ka õpilasmalev. Tegutsemisvõimalusi leitakse Võru linnas, maakonnas ja välismaalgi. Koostöös rahvusvaheliste partneritega korraldatakse noortevahetust, võetakse vastu vabatahtlikke välismaalt ja saadetakse meie noori vabatahtlikke teistesse riikidesse. Võru noortekeskus koordineerib noorte töövahetusprojekti „Euroopa vabatahtlik teenistus“.

UUS TULIJA 2012 – Danpower GmbH

Danpower GmbH kuulub Saksamaa suurimate piirkondlike soojusettevõtete

hulka.

Ettevõtte on Saksamaal kaheksa puidukatlamaja, kaks suurt puidu baasil töötavat koostootmisjaama ning üks jäätmekütusel töötav koostootmisjaam. 25 biogaa-sijaamaga on Danpower Saksamaal viiendal kohal.

Viimastel aastatel on Danpower üha rohkem keskendunud taastuvenergia-projektidele.

Eelmisel aastal laienes ettevõtte ka välismaale, ostes Võru linna soojaetevõtte, aktsiaseltsi Võru Soojus. Augustis sõlmitud tehinguga on Võru linn saanud endale pikaajalise ja usaldusväärse partneri.

Ettevõtte investeerib soojatootmisse ning kuumküttevõrkudesse, et tagada Võru linna elanikele soodne ning keskkonnasäästlikult toodetud soojusenergia.

KULTUURITEGELANE 2012 – Heino Pehk

Heino Pehk on kõrgelt hinnatud Võru dirigent ja muusikapedagoog. Ta on pilliõpetaja ameti kõrvalt töötanud koorijuhina (aastast 1965) ning on tänaseni Võru meeskoori peadirigent. Lisaks juhatab ta praegu segakoori Videvik.

Heino Pehki elutöö suurus näitab 85aastase meeskoori kõrval ka aastani 2000 tegutsenud Võru õpetajate segakoor Cantus. Võru meeskoor ja segakoor Can-

tus on särava dirigendi üli-säravad teekaaslased. Koori elu ei saa dirigendi omast lahutada ja vastupidi. Koor ja dirigent astuvad ühte jalga dirigendi taktikepi järgi. Koorijuht Heino Pehk oskab igale laulule ja koorile elujõu sisse puhuda. Ta leiab traadita ühenduse iga lauljaga.

Heino Pehki kooridel on siiani tähtis osa kultuurikeskkonna loomisel Võru linnas. Võru meeskoori võib sajandi doonorkooriks nimetada – siit on nii mõnigi 20. sajandi lõpul asutatud segakoor endale häid lauljaid näpanud.

SPORDITEGELANE 2012 – Andu Värton

Staažikas rallimees ja autosporti austaja Andu Värton on Võru spordi elu rikastanud autorallide korraldami-

sega.

Andu haridustee on seotud autodusega ja seepärast pole imestada, et ta juba varakult sammud autosporti poole seadis: alguses vigursõidu jõuproovidel, siis autorallivõistlustel kaardilugeja rollis ning hiljem juba juhina. Lisaks motospordile tegeleb Andu aktiivselt teiste spordialadega – suviti pikamaajooksu ning talviti suusatamisega.

Viimased 20 aastat on Andu ise autorallisid korraldanud – kord korralduskomitee liikmena, kord võistluste direktorina. Võrumaa kuppelmaastiku kurvlistel teedel peetavad rallivõistlused meelitavad kohale sadu osalejaid ning tuhandeid pealtvaatajaid.

(Järg 2. lk)

Võru linnapea Jüri Kaver andis kätte viis linnapea vapimärki

Vapimärk on austusavaldus füüsilistele isikutele väljapaistva või järjepideva tegevuse eest.

Võru linnapea vapimärgi said:

professionaalne ning pühendunud, kolleegide ja patsientide seas hinnatud kirurg – **Dmitri Bondarev**;

Võru linna Eesti muusikakaardile viinud ansambli Hetero solist ning Eesti iseseisvuse taastamise oma panuse andnud **Peeter Saar**;

Eduka Saksa suuretegevuste välisest tegevuse juht, kelle töö tõi Võru linna aastate suurima välisinvestori – **Kairi von Wolff**;

linnavalitsuse staažikas ametnik, kes on pika aja jooksul edendanud Võru linna sotsiaaltöö valdkonda – **Virgu Treimut**;

40aastase panuse eest Võru juustutööstusesse – **Urve Allas**.

(Algas 1. lk)

TERVISHOIU- JA SOTSIAALTÖÖTAJA 2012 – Margit Kõivomägi Margit Kõivomägi on töötanud Võrus perearstina aastaid. Arsti elukutse on äärmiselt pingeline ja nõuab empaatiat. Tuleb töötada suure ülekoormusega: sageli annab Margit patsientidele abi ka siis, kui kell on üle südaöö. Ka nädalavahetustel on võimatu „ei” öelda. Pika aja jooksul on kogetud kõike – palju rõõmu ja magamata öid. Arst, kes teeb oma tööd südamega, väärib suurt austust. Margit elab kaasa patsientide rõõmudele ja ebaõnnestumistele, ta on alati olemas, vahel ehk rohkemgi kui oma pere jaoks. Margit on tugev isiksus, kes oma patsientidest hoolides võitleb nende eest. Oma perearstikeskuses on ta loonud koostöövõimelise ja inimliku soojusega töötava meeskonna. Margit Kõivomägi osaleb ka Võru linna tervisenõukogu töös.

ETTEVÕTJA 2012 – Piret Pilberg

Piret Pilbergi kirg on linaste riiete kavandamine ja valmistamine. Huvi linna vastu tärkas Piretis aastaid tagasi ning nüüdseks on sellest saanud tema põhitöö. Oma ettevõtet on Piret arendanud sihikindlalt. Ta tunneb oma loomingust rõõmu. Piret kavandab ja õmbleb igat uut toodet suure pühendumise ja kirega. On imetusväärne, kuidas Piret nii spetsiifilises valdkonnas disaineritööga hakkama saab ja ettevõtjana läbi lööb. Piret Pilbergi Linnaesedriided on kaubamärk, mis garanteerib kvaliteedi. Võib öelda, et Pireti loodud rõivaeseme kandja kuuleb igas seltskonnas komplimente. Võrus Tartu 31 asuvas kaupluses-salongis on meeldiv endale sobivat valmisriiet otsida ning isikupärast kostüümi, kleiti, seelikut või midagi muud tellida. Kaupluse-salongi perenaine pakub müügiks ka linikuid, kotte, kangaid, pitse, rahvuslikku paela ja savinõusid.

AASTA NOOR 2012 – Mariann Nirk

Mariann Nirk on Võru Kreutzwaldi gümnaasiumi 12. klassi õpilane, kelle elu kirjeldab kõige paremini

vanasõna – kes palju teeb, see palju jõuab. Mariann laulab neljas kooris. Ta mängib viiulit, kontrabassi, klaverit ja kitarri, kusjuures kitarrimängu on Mariann selgeks saanud omal käel ja õpetab seda noorematele. Mariann on Võru muusikakooli vilistlane ning osaleb aktiivselt kooli keelpilli-orkestris ja Lõuna-Eesti mandoliiniorkestris. Vahel tõesti tundub, et pole pilli, mida Mariann ei mängiks. Tüdruk nagu orkester.

Mariann kirjutas pühendusega väikevennale laulu ja saatis selle üleriigilisele olümpiaadile. Tulemuseks esikoht ja heliteose pääs 4. klassi laulikusse.

Mariann Nirgi suur armastus on pärimusmuusika. Sellel alal oskab ta teisigi noori sütitada. Juba kolm aastat on Mariann võtnud tõsiselt oma ülesandeid Võru folkloorifestivali toimkonnas. Ta oli kõigest 15aastane, kui alustas festivali noortelava programmi koostamist. 2012. aastal koondusid Marianni ümber festivali ligi 50 vabatahtlikku. Mariann esindas Võrumaad rahvusvahelise folkloorifestivalide ja rahvakunstiorganisatsioonide nõukogu kohtumispäeval, ülesandeks mitme töötoa tegevuste korraldamine.

AASTA TOETAJA 2012 – Reet Utsu

Reet Utsu on töötanud aastaid Võrus Kesklinna-investeeringute Keskuse maakondlikus büroos projektispetsialistina.

Paljud linna projektid on saanud toetust keskkonnaprogrammidest. Näiteid annab kokku lugeda: Kataariina allee rekonstrueerimine, jalgrattaparklate rajamine, Kreutzwaldi pargi ja paviljoni remonditööd, Kubija rannaala korrastamine, Koreli oja puhastamine.

Keskonnaprojektide eluviimine on nüansirikas protsess. Võru linna elanikuna oskab Reet hinnata tegelikke vajadusi ja võimalusi.

Reet Utsu on oma avatud olemise, asjatundlikkuse, abivalmiduse ja ka nõudlikkusega olnud linnavalitsusele heaks nõuandjaks. Temaga koostöös on alati leitud parimad võimalused Võru keskkonnaprobleeme lahendada.

VLL

Võru linn läks üle e-arvete süsteemile

Alates veebruarist meenetletakse nii Võru linnavalitsuse kui ka kõikide hallatavate asutuste arveid elektrooniliselt.

Arvete töötlus e-arvete keskkonnas on kiire, mugav, läbipaistev ja ka odavam. Seni prinditi kõik elektrooniliselt laekunud arved paberile, seejärel oli paber kooskõlastusringil ning jõudis lõpuks raamatupidamisse ja sealt arhiivi. Uue süsteemi puhul toimub kõik elektrooniliselt ning ka paberarhiivi pole enam tarvis.

E-arvete süsteem võimaldab jälgida arve teekonda saabumisest kuni raamatupidamiskandeni, seega tagab linna kiirema ja parema informeerituse. Kuna arve on elektrooniliselt loetav, toimub ka raamatupidamiskanne automaatselt arvel oleva informatsiooni alusel.

Arvete elektroonilisele menetlemisele on läinud üle suurem osa riigiasutusi, omavalitsustest on Võru linn Kagu-Eestis esimene.

VLL

Veebruarikuu linnavalitsuse istungitel

Projekteerimistingimuste kinnitamine

Kinnitati F. R. Kreutzwaldi tänava rekonstrueerimise ehitusprojekti koostamise tingimused.

Kinnitati Võru linna tänavavalgustuse rekonstrueerimise projekti koostamise tingimused.

Ehitusloa väljastamine

Väljastati ehitusluba Jaama tn 67 asuva hoone osaliseks lammutamiseks.

Kasutusloa väljastamine

Väljastati Jüri tn 16 rekonstrueeritud hoone, Tulbi tn 15, 17, 18, 26 asuva elektri-maakaabelliini ning Okka tn T1, Laane tn T1 asuva GPON juurdepääsvõrgu kasutusluba.

Toetuste andmine

Võeti vastu korraldus, millega kinnitati Võru linna 2013. aasta eelarvest kultuuri-, spordi- ja noorsootöök antavad tegevustoetused.

Riigihangete korraldamine

Korraldatakse riigihanked: „Võru linnas Tartu tn 25 asuva hoone rekonstrueerimise projekteerimine”; „Tänavapuude hooldus- ja kujundusloikus” – hange hõlmab umbes 572 Võru linna tänavapuud.

Haridusasutuste osutatavate teenuste hindade muutmine

Muudeti osalt Võru Kesklinna gümnaasiumi, lasteaia Okasroosike, lasteaia Punamütsike, lasteaia Päkapiikk ja lasteaia

Linnavolikogu veebruarikuu istungil

Riigihangete väljakuulutamine

Linnavolikogu andis linnavalitsusele loa kuulutada välja riigihange „Rannavalve teenuse osutamine Võrus Tamula ja Kubija järvel 2013–2015” ning sellega seoses võtta rahalisi kohustusi kuni 61 650 eurot.

Riigihankega soovitakse leida kolmeks aastaks nii Kubija kui ka Tamula järve ääres rannavalveteenuse osutaja, tagades seega pikemas perspektiivis kuldokkuhoiu ja kvaliteetsema teenuse. Linnavalitsusele anti luba kuulutada välja riigihange „Võru linnavalitsusele uute arvutite rent koos tarkvaraga” ja sellega seoses võtta rahalisi kohustusi eelarveaastateks 2013–2016 kuni 73 200 eurot.

Reklaamimaksu kehtestamine

Võeti vastu reklaamimaksu kehtestamise määruse uus redaktsioon. Põhimuudatuseks on reklaamimaksu alandamine. Vana määruse kohaselt oli ruutmeetri hinnaks 3,2 eurot, millele lisandus kesklinnas koefitsient 1,2 ja valgusreklaami puhul koefitsient 0,5. Uueks hinnaks kehtestati 3 eurot/m², koefitsiendid jäeti samaks. Alandati ka bussiootekoja reklaamimaksu 6,39 eurot 1 eurole päevas; reklaamkanga (banneri) reklaamimaksu

3,20 eurot 2 eurole päevas.

Määrusesse lisati liikuva reklaami maksustamine. Liikuva reklaamina on käsitatav reklaam, mis asub pidevat teesaldamist võimaldaval mobiilsel konstruktioonil (sõiduk, haagis, treiler või muu pukseeritav seade, mis on välireklaami edastamiseks kohandatud ja mille vahendusel välireklaami edastatakse, samuti reklaami eesmärgil linnaruumi spetsiaalselt paigutatud või pargitud reklaamkirjadega sõiduk). Liikuva reklaami maks on 1 euro 1 m² eest päevas. Muudatus on ka see, et kui varem maksustati ühe kuu kaupa, siis uue redaktsiooni järgi on lühema aja puhul kui kuu maksu-määraks reklaami ruutmeetri kohta 1/30 üldisest maksumäärast ühe päeva kohta. Määruses on ära toodud ka reklaamimaksu võlalt intressi arvutamise kord.

Määrus jõustub 1. juunil 2013.

Võru linna 2013. aasta lisaeelarve

Võeti vastu 2013. aasta lisaeelarve. Lisaeelarve koostamise tingis kassajäägi lisamise vajadus, samuti käimasolevate projektide tulude ja kulude lisamine ja riigieelarve toetusfondi eraldised. Lisaeelarve vastuvõtmisega suurenes linna eelarvemaht 8 miljoni euro võrra. Pärast lisaeelarve vastuvõtmist kujunes

Sõleke osutatavate teenuste hindu. Kõik viis haridusasutust tõstsid ruumide kasutamise hinda. Hinnad tõusevad keskmiselt 11–17%.

Õppekulu kehtestamine koolieelsetes lasteasutustes

Võru linna koolieelsetes lasteasutustes on alates 1. septembrist 2013 muude kuldude vanemate kaetava osa suurus 22,40 eurot kuus. Õppekulu tõus on 2,10 eurot. Vastavalt linnavolikogu 2006. aastal tehtud otsusele on koolieelses lasteasutuses õppetasu suurus 7% riiklikust töötasu alammäärast. 1. jaanuarist tõusis töötasu alammäär 30 euro võrra.

Endiselt on Võru linnas õppetasut vabastatud kolme- ja enamalapselised pered.

VLL

linna eelarve mahuks 20 miljonit eurot.

Linnavalitsuse struktuur ja teenistujate koosseis

Kehtestati linnavalitsuse struktuur ja teenistuskohade koosseis alates 1. aprillist 2013. Praegu kehtiv linnavalitsuse struktuur ja teenistuskohade koosseis jäi ülesehituselt ja sisult põhiliselt muutmata.

Tulenevalt avaliku teenistuse seadusest tuli aga teenistuskohad jagada ametikohtadeks ja töökohtadeks. Teenistuskohade jaotuse aluseks sai põhimõte, et ametikohal teostatakse avalikku võimu ja töökohal tehakse avaliku võimu teostamist toetavat tööd.

Linnavolikogu alatiste komisjonide muutmine

Linnavolikogu kultuurikomisjoni esimeheks valiti Helga Ilves ning revisjonikomisjoni liikmeks kinnitati Margit Udodov.

Revisjonikomisjoni tegemised

Kinnitati linnavolikogu revisjonikomisjoni 24. jaanuari 2012. aasta akt Võru kunstikooli kontrollimise kohta ning revisjonikomisjoni 2013. aasta kontrollimiste plaan.

VLL

Võru koolielu muutuste lävel

Võru koolielus seisavad ees suured muutused, mis on tekitanud inimestes üksjagu segadust. Küsimustele vastab abilinnapea Tarmo Piirmann.

Võru linnavalitsus moodustas jaanuari lõpus hariduskorralduse töörühma. Millised eesmärgid on sellele seadud?

Linnavalitsus pani tööpoolest kokku 15liikmelise töörühma, kuhu on kaasatud kõigi Võru linna koolide esindajad, samuti linnavalitsuse ametnikud. Võru Kreutzwaldi gümnaasiumi, Võru Kesklinna gümnaasiumi ja Võru 1. põhikooli esindavad peale pedagoogide hoolekogu liikmed.

Sellise laiapõhjalise töörühma eesmärgiks on kaaluda ja pakkuda välja lahendusi, kuidas Võru üldhariduselu alates 2015. aasta augustist võiks toimida.

Mida on praeguseks otsustatud ja millised valikud seisavad veel ees?

Linnavolikogu on otsustanud teha haridusministeeriumiga koostööd riigigümnaasiumi rajamiseks Võrru. Tegu oleks puhta gümnaasiumiga, millest on lahutatud põhikooliklassid.

Kuna haridusministeerium

on seadnud eesmärgiks, et igasse maakonnakeskusesse luuakse riigigümnaasium, siis tuli Võru linnal otsustada, kas teha riigiga koostööd või öelda: tehke pealegi oma gümnaasium, meie säilitame oma gümnaasiumi ja vaata, kumb peale jääb.

Iga kainelt kaalutlev inimene saab aru, et omavalitsuse ja riigi sellisel kukepoksil ei ole positiivset tulemit – me ei suudaks riigiga konkureerida. Sestap oli loogiline valik, et teeme riigiga koostööd.

Kokkuvõttes jõudsid linnavalitsus ja volikogu otsusele, et kõige optimaalsem on paigutada riigigümnaasium aadressile Seminar 1 ning Võru 1. põhikool Kooli 7 hoonesse, kus sellega liidetakse Kreutzwaldi gümnaasiumist lahutatud põhikooliklassid.

See otsus on tagantjärele tekitanud pedagoogides, lastevanemates ja ka vilistlastes üksjagu hämmingut ja vastuseisu.

Iga muudatus tekitab küsimusi. Arvestades planeeritava ümberkorralduse ulatust, on küsimused ja ka tekkinud emotsioonid täiesti arusaadavad. Linnavalitsuse ja volikogu ülesanne ongi selgitada, miks sellised valikud on tehtud ning millised on ja olid alternatiivid.

Ma tahan rõhutada, et volikogu otsus on tehtud kaalutletult, läbimõeldult ja me võtame sellest olukorrast maksimumi: saame mõlemad koolimajad korda, linnas jääb tööle tugev gümnaasium ja omavalitsus keskendub põhihariduse andmise arendamisele.

Kui iga kool vaatab nendele muutustele oma maja aknast, siis linnavalitsus peab silmas pidama tervikut. Meie ülesanne on tagada Võru lastele konkurentsivõimeline haridus parimal võimalikul moel.

Näib, et kõik on juba otsustatud. Milleks siis veel töörühm?

Kõik ei ole kaugeltki otsustatud. Linnavolikogu on seadnud raamid, milles Võru koolielu alates 2015/2016. õppeaastast toimub, kuid sisulise poole pealt on veel mõnda otsustada. Kas Võrru tekib Kreutzwaldi põhikool või jääb Võru 1. põhikool või asutatakse täiesti uued koolid? Kuidas on lood järjepidevusega? Kuidas konkreetselt liidetakse kaks põhikooli üheks hästi toimivaks kooliks?

Need ja paljud teised küsimused vajavad vastust ja laiapõhjaline komisjon on selles olukorras parim otsustaja. Esimesel koosolekul

Tarmo Piirmann

käisime teemad läbi ja arutelu jätkub. Et muutustesse suhtutakse pigem ettevaatlikult, on loomulik ja tuleb protsessile kasuks.

Võrus on nüüd juba kümmekond aastat koole suletud, liidetud ja ümber tõstetud. Paljud ootavad, et muutused juba lõpeksid.

Muutusi on tõesti olnud palju ja ega keegi arvagi, et need on lihtsalt tulnud ja läinud, jätmata endast jälge. Samas soovitan mõelda, miks neid muutusi on tehtud. Kooli sulgemine on selle tagajärg, et paljud noored on Võrust lahkunud ja loonud perekonna mujal. Linnavalitsus ja volikogu reageerivad toimunud muutustele ja peavad seisma hea selle eest, et koolivõrk kehtaks, olgugi et väiksemana. Kui laps jääb vähemaks, siis tuleb paraku ka koolivõrgus muutusi teha.

VLL

Olen kõigest kaks aastat ametis olnud ja viimaste põlvkondade tegematajätmisi ei saa minu kaela veeretada.

Jüri Kaver: teede olukord on paljuski eelmiste põlvkondade pärand praegustele

Linnapea Jüri Kaver räägib liikluskorraldusest ja teedehooldusest.

Miks Jüri tänav kahesuunaliseks muudetakse?

Kuna Kreutzwaldi tänav, mis on linna üks peamagistraal, läheb remonti, on inimestel vaja kusagil sõita, et kesklinnas oma igapäevaseid toimetusi teha. Plaan on muuta kahesuunaliseks praegu ühesuunaline Jüri tänav lõik Räpina maanteest Tartu tänavani.

Jüri tänav ühe- ja kahe-suunalisusel on nii poolt- kui ka vastuargumente. Rahvas jaguneb samuti kahte leeri: on neid, kes on tulihingelised pooldajad, ja neid, kes kindlalt vastu.

Seda otsust tehes on mõeldud nii talveoludele, ohutusele kui ka üldisele liikluskorraldusele.

Tänav kahesuunaliseks muutmise projekt on tellitud asjatundjatelt, kes lähenevad teemale täiesti emotsioonitult. Leian, et teeremonti ja liikluskorraldust ei saa rahvahääletusele panna. Sellega tegelevad erispetsialistid, kes töötavad välja liiklusega seotud projekte, on iga päev asja sees ja oskavad erinevaid olukordi hinnata.

Koos Jüri tänav kahesuunaliseks muutmise projekti teeritakse kahesuunaliseks ka Tartu ja Paju tänav lõik Jüri tänavast Kreutzwaldi tänavani, kaotatakse ära Jüri ja Tartu tänav ristmikul olev ohutussaar ning projekteeritakse lihtristmik.

Jüri ja Vabaduse tänav ristmikule on kavandatud valgusfoor koos jalakäijate liikumist reguleerivate lisasekt-

sioonidega.

Ohutussaar Paju tänav, Räpina maantee ja Jüri tänav ristmikul kaotatakse ära ning asendatakse ringristmikuga. Juurde tuleb ka ülekäigurasid.

Kas ei ole ohtu, et liikluskoormus Jüri tänaval kasvab ning tekivad ummikud?

Vastupidi, kui Kreutzwaldi tänav korda saab, siis Jüri tänav koormus hoopis väheneb. Kose poolt sissesõitjad kasutavad siis rekonstrueeritud Kreutzwaldi tänavat ja Tallinna maanteelt tulevad autod Jüri tänavat. Muidugi tuleb enne ehitusperioodi üle elada. Siinkohal vabandan ette ebameeldiva olukorra pärast.

Kas parkimiskohad kaotatakse?

Parkimiskohad jäävad alles.

Teede kvaliteet on üle Eesti kevaditi väga halb. Kas Võru linnal on plaanis teede hoolduseks mõeldud summasid suurendada?

2014. aastal on kindlasti plaanis. Sel aastal panustasime inimvarasse: tõstisime lasteaiatöötajate, huvikoolide õpetajate, koka- ja söögitäide palku.

Loomulikult saan autojuhtide murest aru, aga usun, et paljud on selle poolt: ennem kannatame ühe aasta kehvat teehooldust, aga väärtustame inimesi enda ümber.

Riigi toetus teedele ja tänavatele oli möödunud aastal 140 000 eurot, sellel aastal on 210 000 eurot. Toon ühe näite: 100 000 euroga saab ehitada keskeltläbi 100 m korraliku teed. Ma usun, et kõik saavad aru, et ükski tee-ehitaja ei tule 100 m pärast Võrru ehitama.

Me saame selle raha eest ainult teekatteid vahetada, korralikust tee-ehitusest ei saa siin juttu olla.

Juba aastaid on talvel Tallinna maanteelt linna sisse sõites suured ebatasused. Millest need on tingitud?

Need tekkisid sajandi vahetuse paiku, kui hakati esimest euroraha Võru torustikesse paigutama. Minu eesmärk on tuleval aastal need lõigud korda teha. See nõuab suuremat tööd.

Teele tuleb korralik asfaldi aluskiht panna, et ei oleks vajumist. Teede olukord on paljuski eelmiste põlvkondade pärand praegustele põlvedele. Peame aru saama, et toonased võimalused olid teised. Olen kõigest kaks aastat ametis olnud ja viimaste põlvkondade tegematajätmisi ei saa minu kaela veeretada.

Sel aastal toimuvad linnas mahukad torutööd. Kui need on lõppenud, saame rääkida korralikust teeremondist. Minu arust on heaperemehelik, et paneme enne torud maha ja siis räägime kvaliteetsest asfaldist.

Kus torusid hakatakse vahetama?

Enne kui Kreutzwaldi tänav üles kaevatakse, vahetatakse torud Jüri tänaval Liiva tänav ja Vabaduse tänav lõigus, Vabaduse tänaval Kreutzwald tänavast kuni Lembitu tänavani, Vee tänaval, Liiva tänav lõigus Kreutzwaldi tänavast kuni Tamula järveni ja veel väiksematel tänavatel. AS Võru Vesi teostab neid töid ning soovitan jälgida ettevõtte kodulehte.

VLL

Meeldetuletus ettevõtjatele

Ettevõtjatel, kes tegutsevad majandustegevuse registrisse (edaspidi MTR) kantud tegevusalal ja kohas, palutakse esitada hiljemalt 15.04.2013 linnavalitsusele registreeringu õigsuse kinnitamise taotlus.

Ettevõtjad, kes on muutnud oma tegutsemiskoha aadressi, on kohustatud esitama linnavalitsusele tegevuse lõpetamise kohta eelmises tegevuskohas registreeringu muutmise taotluse, kus peab märkima ära tegevuse lõpetamise kuupäeva, ning vormistama uue taotluse vastavalt tegevusalale ja kohale. Uue tegutsemiskoha kande vormistamisega MTRi kaasneb ka riigilõiv 19,17 eurot, mis tuleb kanda Võru linnavalitsuse arvelduskontole nr 10402007003009 SEBis või nr 221013390065 Swedbankis.

Registreeringuandmed

ja kõik taotluste vormid leiata majandustegevuse registri veebilehelt: <http://www.mkm.ee/mtr>.

Ettevõtjad, kes on lõpetanud oma tegevuse Võru linnas, on kohustatud esitama linnavalitsusele registreeringu muutmise taotluse vormi, kus märkivad ära tegevuse lõpetamise aja. Teie taotluse alusel arhiveeritakse kanne MTRis.

Võru linnavalitsuses kantakse MTRi kõik Võru linnas tegutsevad ettevõtjad, kelle tegutsemisala puudutab alljärgnevaid valdkondi:

jaekaubandus;
toitlustamine;
hulgikaubandus (siia kuuluvad ka tootmisega tegelevad ettevõtted);
teenindus;
majutus.

Kui registreeringu õigsuse kinnitamise taotlust ei ole tähtjaks esitatud, pea-

tab keskregister teie registreeringu kuni 1. novembrini, mis tähendab, et teie ettevõtte ei või tegutseda. 1. novembril kustutab keskregister MTRist ettevõtte, kellel pole registreeringu õigsus kinnitatud.

Kõigil ettevõtjatel, kelle tegevus kuulub mõnda ülalnimetatud valdkonda ja kes pole veel vormistanud oma tegevust Võru linnas MTRis palume seda nüüd teha.

Küsimustega võib pöörduda registripidaja poole tel 785 0914, e-posti aadressil sirje.randver@voru.ee või tulla linnavalitsusse (kabinet nr 8) ja vormistada taotlus kohapeal.

Ka ettevõtjal endal on võimalik x-teel oma registreeringu õigsust kinnitada. Sellekohase juhendi leiata ülalnimetatud veebilehelt.

Sirje Randver, registripidaja

Kingituse andsid linnapea Jüri Kaverile üle Danpoweri juhatuse liige Sven Schmieder, Baltikumi juht Kairi von Wolff ja eriprojektide juht Markus Süssmann.

Foto: Jüri Kuusk

Energiaettevõtte Danpower tegi Võru lasteaedadele kingituse

Saksa energiaettevõtte Danpower GmbH tegi Võru linna lasteaedadele 8000eurose kingituse, annetades igale lasteaiale 2000 eurot.

Kingituse andsid linnapea Jüri Kaverile üle Danpoweri juhatuse liige Sven Schmieder, ettevõtte Baltikumi juht Kairi von Wolff ja eriprojektide juht Markus Süssmann vabariigi aastapäeva puhul toimunud kontsertaktusel.

Sven Schmieder ütles, et Danpower teeb Saksa maal iga aasta annetusi neile lasteaedadele ja koolidele, kelle soojatootja ta on. „Anname oma panuse, et laste ümbrust ilusamaks teha ning elamurajoone atraktiivsemaks muuta. Lapsed on meie tulevik. Nemad peavad jätkama seda, mida meie oleme alustanud,” lausus Schmieder. „Lasteaedade toetamine, olgu see siis mõne uue

mänguasja ostmine või katuse parandamine, on minu arvates hea investeering.”

Danpower GmbH ostis Võru linna soojaettevõtte ASi Võru Soojus 2012. aasta augustis ning on nüüd Võru linna soojusega varustaja. Danpower kuulub enamusosalusega kommunaallettevõttele Stadtwerke Hannover AG (enercity).

VLL

Võru eakad saavad alates aprillist bussiga tasuta sõita

Alates 23. aprillist kompenseerib Võru linn kõigile Võru linna 70aastastele ja vanematele inimestele bussisõidu Võru linna läbivatel maakonnaliinidel nr 1, 11, 14 ja 16. Selleks annab Võru linnavalitsus taotluse alusel välja personaalsed kiipkaardid, millega tuleb iga sõit bussijuhi juures registreerida.

Sõidusoodustuse kiipkaart ei maksa selle taotlejatele midagi ning kehtib tähtajatult.

Ainukesed kriteeriumid kaardi taotlejale on: ta peab olema 70aastane või vanem ning tal peab olema sissekirjutus Võru linnas.

Võru linnavalitsusse on veebruari lõpu seisuga laekunud juba ligi 800 sõidusoodustuse kiipkaardi taotlust. Kõik, kes tegid taotluse veebruaris, saavad kaardi kätte aprilli alguses ning alates 23. aprillist kompenseerib Võru linn neile kiipkaardi alusel sõidu. Täp-

sema kuupäeva, millal kaarte kätte jagama hakatakse, avaldame Võru Linna Lehe märtsikuu numbris.

Kes veebruaris taotlust ei teinud, ärgu heitku meelt! Taotlusi võetakse vastu ka edaspidi. Kui olete 69aastane ning teil täitub 70. eluaasta näiteks juunikuus, saate avalduse siis vormistada (taotluse saate esitada, kui teil on täitunud 70. eluaasta).

Taotluse blankett on kättesaadav linnavalitsuse infosaalis Jüri 11 (Jüri tänav poolne uks) ning selle saab täita kohapeal ametniku abiga. Oluline on, et teil oleks kaasas isikut tõendav dokument (ID-kaart või pass). Sõidusoodustuse kiipkaardi taotlus on kättesaadav ka Võru linna kodulehel www.voru.ee.

Lisainfo: Anu Kikas, tel 785 0918 või 5304 0012.

VLL

Võru vanalinna väärtustest kõrvaltvaataja pilguga

Lühikokkuvõte Võru muuseumis peetud ettekandest

On selge, et ise iga päev Võrus elades tajutakse linna pisut erinevalt võrreldes sellega, missugusena paistab linn turistile või ka mujalt Eestist siia kellelegi külla sõitnud või mõnd konkreetset asja ajama tulnud külalisele. Mina käsitlen Võru vanalinna nii, nagu seda oma arhitektuuriajaloolase pilguga teiste Eesti väikelinnade ja arhitektuuriajaloo üldise arengu taustal näen. Ma ei jutusta ümber ei Võru linna ajalugu ega üksikute hoonete ehituslugu, vaid püüan kiirelt kaardistada mõned Võrut teiste linnade seast esile tõstvad, aga ka kohaliku identiteedi seisukohalt olulised arhitektuurinähtused ja tendentsid.

Linnaehituslikud väärtused

Kõigepealt põgusalt linnaehituslikest väärtustest. Keisrinna käsul rajatud Võru on teatavasti üks vähesi Eesti asulaid, kus kesklinnas avaldub väga selgelt teadlikust linnaplaneerimisest tulenev struktuur. Selles ranges nelinurksetest kvartalitest ja sirgetest tänavatest koosnevas võrgustikus on valgustasajastule omast idealismi ja soovi näha maailma harmoonilise ning korrastatuna.

Seesugune selgelt kujundatud keskkond pidi vastanduma keskaegsete linnade kõveratele tänavatele ja ebamäärase kujuga kvartalitele ning aitama füüsilisel eluruumi korrastamise kaudu luua ka uut, paremat, moraalsemat vaimset ruumi, maailma ning inimest.

Nii seob see, suuresti linna algusaegadest pärit plaanivõrgustik väikese Võru kunagi aktuaalsete ideoloogiate ja filosoofiliste ideedega, kinnitades meie kuulumist euroopalikku kultuuriruumi. Nii selgelt programmilist plaanistruktuuri pole vastu panna ühelgi teisel Eesti väikelinnal.

Tänavate laskumine järve poole ja vaadete avanemine järvele lisab ajaloolisele linnaruumile veel ühe dimensiooni, tekitades valdavalt puidust väikemajadest koosneva vanalinna intiimsuse ja järverannas avaneva ootamatu avaruse vahel huvitava vastaspinge. Ka tuleb Võru kesklinna puhul esile tuua selle suurus, kuna ajalooline osa moodustab küllaltki kaaluka tüki ka praeguse linna territooriumist, ning ajaloolise hoonestuse suhtelist terviklikkust. Hilisemad lisandused nõukoguaegsete ebamastaapsete vaheleehitustena võivad näida esmapilgul häirivad, kuid neid leidub kõigis Eesti linnades ja Võrul ei ole selles mõttes sugugi kõige halvemini läinud. Näiteks Valga südames on palju häirivamaid linnaehituslikke märke kui Võrus, Tartus on ehitatud hruštšovka otse Jaani kiriku kõrvale, Tallinnas laiutab modernistlik kirjanike maja oma ajastule omase enesekindlusega peaaegu üle kogu endise keskaegse kvartali (tõsi, see hoone ise kuulub praeguseks juba meie arhitektuuriklassikasse, aga see ei tee seda linnaehituslikult sugugi paremaks), Paides on keset vanalinna tõeliselt kole tööstushoone jne. Jah, ka Võru linnaruumis on kummalisi katkestusi, ent pisikesest puumajadest koosnevad tänavaseinad on Võrus paljudes ruumilõikudes siiski muljetavaldavalt tihedate ning kompaktselt tajutatavana säilinud, andes tõelise ehedusega edasi omaaegse kreisilinna miljööd.

Hooned

Kui vaadelda konkreetseid ajaloolisi hoonestuskihtusi, siis peab mõnma, et silmapaistvaid „staaobjekte“ on Võrus vähe. Katariina kirik on siiski üks uhkemaide meie barokk-kirikute seas.

Mingil määral võivad sellega Liivimaa kubermangus ehk konkureerida Valga Jaani ja Pärnu Elisabeti kirik. Põhja-Eesti linnadel ei ole aga, eriti pärast barokse Narva hävimist sõjas, sellest ajastust kuigi palju samaväärset vastu panna.

Võru õigeuskirik meenutab seevastu väga Kuresaare oma, mis näitab, et siin on kasutatud ülevenemaalist eeskju. See ei tee kirikut aga sugugi vähem väärtuslikuks, vastupidi, lisandub huvitav aspekt toonasest arhitektuurikultuurist, mida mujal linnades palju ei näe: tüüpprojektide kasutamist õigeusu kirikute arhitektuuris räägime tavaliselt ju hoopis hilisema aja, 19. sajandi keskpaiga ja teise poole kontekstis. Võru kirik on vanem, klassitsistlik. 20. sajandi ehitistest tuleb esile tõsta Eesti Panga Võru osakonna maja (1938, kavandasid Edgar Johan Kuusik ja Anton Soans), mis iseenesest on eestiaegetele väikelinnadele omane arhitektuurižanr: sama tüüpi hooned näeme Pärnus, Rakveres, Petseris, igaküü pisut isesuguse ilmega.

Mitmed muud avalikud hooned, mille olemasolu ühes tsaariaegses kreisi- ja eestiaegetes maakonnalinnas võiks oletada, on jäänud Võrus eri põhjustel ehitamata või siis hiljem hävinud. Ei leia me Võrust ei 19. sajandi lõpu historistsistlikku ega 1930. aastate funktsionalistlikku gümnaasiumihoonet, uhket kohtumaja, sanatooriumi ega vana seltsimaja. Muidugi olid need institutsioonid (kui ehk sanatoorium välja arvata, sest loodetud sisemaakuurorti Võrust ei saanud) siin olemas, aga hooned on kas õige tagasihoidlikud või pole neid alles.

Ajalooline kooliarhitektuur on südalinna siiski esindatud iidse mõisahoonena peale ehitatud seminarina.

Raudteejaam, mis paljudes kohtades toimib omalaadse sümbolobjektina, on Võrus tagasihoidlik ja südalinna kaugel. Mitme väikelinnadele omase ehitistüübi puudumist ei pea nägema aga alaväärsuskompleksi põhjustajana, vaid võib vaadelda just Võru linnaruumi omapärana.

Lisaks on Võrus esil seesugused arhitektuuriajaloo teemad, mida teistes väikelinnades nii erilise ei näegi. Näiteks kogu Euroopas 1920. aastatel oluliseks saanud sotsiaalehitus ehk kohalike elanike elutingimuste ja tervishoiuolude parandamiseks omavalitsuse või omavalitsuse ja riigi koostöös püstitatud ehitised, mida Võrus esindab kuulsalt arhitekti Anton Soansi 1923. aastal projekteeritud nn linnamaja Karja tänavas, aga ka kümme aastat hilisem vana haiglahoone (arhitekt Elmar Lohk). Karja 5 maja on praegu unarusse jäetud. Selle kogu Eesti toonases arhitektuuripildis olulise ehitisega peaks Võru linn rohkem tegelema ja kiiresti hoone olukorra parandamiseks samme astuma.

Puitarhitektuur

Võru tõeliseks väärtuseks on aga võluvalt autentsena säilinud igapäevaarhitektuur ehk puitelamud ja nende abihooned, mis moodustavad tõeliselt meeleolukaid kooslusi. Kõige vanemasse aega kuuluvaid ehk raskepärast pool- või mürdkelpkatusega barokseid nn *urbaltisch*-maju on siin Rakvere või Viljandiga võrreldes küll alles vähe, kuulsaim neist F. R. Kreutzwaldi muuseumi hoone. Enam on agulikklassitsismi ehk klassitsistlike tüüp-fassaadide ajastu hooned ja nende järelmõjus kerkinud pisikesi elamuid 19. sajandi esimesest poolest ja keskpaigast.

Palju näeb põnevaid üm-

Võru tõeliseks väärtuseks on võluvalt autentsena säilinud igapäevaarhitektuur ehk puitelamud.

berehitusi 19. sajandi teisest poolest, historitsismiajastust ja ka 20. sajandi algusest, mil mitmele vanemale majale on mitmes järgus tükke juurde ehitatud, nii et teadlikule vaatlejale on kõik need erinevad ehitusetapid hoone välismuses mingil kujul nähtavad. Sellised arhitektuuriselt ilmet isetekkelised ja paljudest järkudest koosnevad majad on Võrule väga omased ning räägivad linnarahva arvu ja jõukuse kasvust, linlikuma elulaadi jõudmisest kaugesse provintsi, aga ka esteetiliste tõekspidamiste ning arhitektuurimoe muutumisest.

Kesklinnas näeb ka uhkeid juugendpuumaju 20. sajandi algusest. Eriti vahvad on paljude Võru majade hooviküljed igasuguste rippuvate trepikäikude ja veidrate väljaehitustega. Peale selle on Võrus säilinud hämmastav hulk ajaloolisi abihooned: aitu, saunu, kuure, pesukööke, talle, teenijamaju jm. Lisaks siin-seal mõni tänavaruumi elustav vana värav või piire. Just sellised imetabased, pisut kaoatilised, ent väga põnevad hooviansamblid, tihti koos orgaaniliselt sellesse kooslusesse sulanduvate sõbralike inimestega on

Võru vanalinna peamiseks eripäraks ja väärtuseks Eesti linnade seas.

Võru vanalinn ei ole mõistagi probleemitu. Siin on kõike: on ilusasti korda tehtud maju, aga ka muret tekitavas seisukorras kinnistuid. On mujal elavate omanike hoolimatuse tõttu tühjalt ja lagunevana seisvaid hooned, aga ka kohapealseid elanikke, kes küll ajaloolist keskkonda hindavad ja hoiavad, ent kehva materiaalse olukorra tõttu lihtsalt ei suuda oma kodu korrastada ja on ise selle pärast õnnatud. On ka juhtumisi, kui palju raha on olnud sootuks valede isikute käes ehk saamatult „surnuks remonditud“ hooned. Nendest küsimustest ehk muinsuskaitsete muredest ja rõõmudest vanalinnas aga teine kord. Praegu soovin lugejale ilusaid talviseid jalutuskäike Võrus – on see linnake ju just lumisena mulle alati tundunud eriti romantiline.

Oliver Orro,
arhitektuuriajaloolane,
Eesti Kunstiakadeemia
õppejõud

Võru noortekeskus ja Vastseliina noortekeskus kutsuvad koolivaheajal Võru linna, Võru ja Vastseliina valla 7–11aastasi poisse ja tüdrukuid laagrisse „Hea söber“

Laagris käsitletakse erinevate tegevuste käigus **teemasid:**

- viisakas käitumine
- vaba aja sisustamine
- elusituatsioonidega hakkamasaamine
- sõbraks olemine
- sõbra toetamine
- meeskonnatöö
- emotsioonide juhtimine

Tegevused, transport, majutus ning toitlustus on **tasuta**. Majutus (kaskolm samast soost inimest ühes toas), tegevused ja toitlustus on korraldatud Rogosi mõisas ja selle läheduses. Laagris on kvalifitseeritud kasvatajad.

Registreerimiseks palume täita lapsevanemal ankeedi, mille leiab aadressilt: https://docs.google.com/forms/d/1_FRYPNju46g2hqb0bdt-

bOGLIR0lyzVtEGXDwjknJ3bo/view-form

Registreerimise tähtaeg on 10. märts 2013. KOHTADE ARV ON PIIRATUD!

Rohkem informatsiooni leiab Võru noortekeskuse koduleheküljelt aadressil: <http://keskus.vorumaanoor.ee>, telefonil 5344 0622 või meiliaadressil info@vorunoortekeskus.ee

Meeldivate kohtumisteni!

Einike Möttus
Võru Noortekeskus

Tegevusi rahastatakse Euroopa Liidu tõukefondide ja riikliku struktuuritoetuse rahast Eesti Noorsootöö Keskuse eelarve kaudu „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuste seaduse“ ja programmi „Noorsootöö kvaliteedi arendamine“ alusel.

1.–3. märtsini toimuvad Võrus Eestimaa talimängud

Võrus ja Võrumaal peetavatele Eestimaa talimängudele on oodata üle 3000 osaleja ja mõõtu võetakse 17 spordialal.

Kui neli aastat tagasi Põlvamaal võisteldi kaheksal spordialal, siis praeguste talimängude programmi kuulub tervelt 17 ala. Suurendatud on just talispordialade osakaalu. Nii on programmis mürdmassuusatamine, mäesuusatamine, suusaorienteerumine, laskesuusatamine, jäähoki ja suusahüpped. Võisteldakse ka ujumises, motokrossis, naiste ja meeste korvpallis, maadluses, lauatenнисes, kabes ja males. Peakoordinaator Tarmo Volt lisas, et plaanis on ka Võrumaale iseloomulikud „umamamuudu hullud talimängud“, mille hulgas on palju huvitavaid võistlusi, üritusi ning üllatusi.

12. Eestimaa talimängude korraldamiseks laekus kolm sooviavaldust: Võru linnavalitsuselt, Paistu vallavalitsuselt ja Viljandi linnavalitsuselt ning Jõgeva vallavalitsuselt. Talimängude korraldusest ülevaate andmiseks tegid kandidaadid kohapealseid olusid ja spor-

dibaase tutvustava esitluse ning spordiliidu Jõud juhatuse koosolekul langetati otsus Võru kasuks. Mängude peakorraldaja Merike Õuna sõnul sai mängude Võru valimisel otsustavaks see, et Võru maakonnas on niivõrd palju spordirajatistesse panustatud. „Lisaks on meil nüüdisaegsed tingimused: renoveeritud on kultuurimaja Kannel, kus kohalikud väga tublid kultuuriesindajad pakuvad spordile esinduslikku vaheldust. Ka meie klubide ja pubide rohkus ja tegusus on muljetavaldav,“ ütles Õun.

Võru linnapea Jüri Kaver ootab ja loodab ennekõike, et võistlused sujuvad ning et on palju osalejaid ja kaasaalajaid. „Korraldustoimkond on terve aasta selle nimel tööd teinud, et mängud saaks edukalt toimuda. Loodan, et külalistele siin meeldib ning nad soovivad siia jälle tagasi tulla. Võrus on alati sporti au sees hoiatud. Oleme teinud suuri investeeringuid ning loonud parimad võimalused,“ sõnas Kaver.

Võru on ka selle traditsioonilise ürituse sünnipaik, sest just siin korraldati 1965.

aastal esimesed Eesti NSV maanoorte talimängud.

Talimänge korraldatakse iga nelja aasta tagant eesmärgiga elavdada inimeste huvi sportimise ja liikumisharastuse vastu ning anda neile võimalus väärikalt oma kodukohta esindada. Mängudel osalevad Eesti maakondade, linnade ja valdade võistkonnad, kuid oodatud on ka rahvusvahelisi osavõtjaid.

Võru linn osaleb mürdmassuusatamises, meeste korvpallis, lauatenнисes ja males.

Talimängude üldkuvõttes selgitatakse parimad maakonnad (kahe grupis, üle 40 000 elaniku ja kuni 40 000 elaniku), parimad linnad (kahe grupis, üle 10 000 elaniku ja kuni 10 000 elaniku) ning parimad vallad (kahe grupis, üle 2000 elaniku ja kuni 2000 elaniku). Talimängude korraldab spordiliit Jõud koostöös Võru linnavalitsuse, Võru spordikeskuse ja Võrumaa Spordiliiduga, korraldusse on kaasatud üle 150 inimese.

Geidi Raud,
linnavalitsuse
avalike suhete praktikant

Festival toob igal suvel Võrumaale mitusada tantsijat nii Eestist kui ka mujalt maailmast. Foto: Võru Foto

Kirev Võru folkloorifestivali traditsioon jätkub

Kus veel kui mitte Võrumaal on õige koht traditsioone hoida! Võrus on suurim iga-aastane folkloorifestival Eestis, mille keskmes on eri maade rahvatantsud. Jah, pärimusmuusikale orienteeritud Viljandi folk on suurem, aga eks need olegi pisut erinevad asjad.

Võru folkloorifestival pürgib järgmisel aastal UNESCO juures tegutseva festivalide organisatsiooni CIOFF (International Council of Organizations of Folklore Festivals and Folk Arts) liikmeks – ainsa iga-aastase festivalina Eestis ja ka Lätis. On vägev, et niisugune suur festival sünnib just Võrus ja seda tänavu juba 19. korda. Järgmisel aastal ehk 2014 täitub festivalil seega kakskümmend aastat. Juubelitepeole mõeldakse juba praegu, aga ka

sel suvel on oodata Võru huvitavaid külalisi maailma mitmest otsast.

Väga kaugete külalistega on ikka nii, et ei tasu nende tulekut ära sõnuda. Praeguse seisuga on aga Võru festivalile tulemas Puerto Rico, Nepali ja Mehhiko folkloorirühm, lisaks külalised Euroopast. Soov Võru tulla oli välisrühmadel nii suur, et pooltele olime sunnitud sel korral ära ütlema.

Loomulikult toimub taas traditsiooniline Teppo tüüpi lõõtsadel võistumängimine, mis tähendab ka suurt Eesti parimate lõõtsamängijate kokkutulekut. Jätkuvad tänavatantsude ja Tamula-äärse õhtulaulmise traditsioon ning kui päris kõiki kesklinna tänavaid suvel korraga remondiks üles ei kaevata, tuleb ka iga-aastane tänavalaat.

Juba märtsis avatakse festivalieelsed tantsutoad. Esimene neist on kavas 7. märtsil kell 19 Võru ööklubis Balance. Tutvustame selle aasta teemat, esinejaid ja logo ning tantsime Võrumaa tantsu.

Tantsutuba juhatab Kadri Lepasson, pilli mängivad me oma kandi meistrid Tarmo Noormaa ja Toomas Ojasaar. Eelmisel aastal olid festivalieelsed tantsutoad väga menud. Ootame ka sel korral kõiki tantsima ja pilli mängima.

Kohtumiseni esimeses tantsutoas ning juba suvel 11.–15.juulini XIX Võru folkloorifestivalil! Andke ka mujal elavatele võrukestele teada, et juulis on jälle põhjust koju tulla!

Kadri Valner,
XIX Võru folkloorifestivali
tegevjuht

Foto: Tõnis Anton

Linnapea jagas väikestele võrulastele hõbelusikaid

16. veebruaril korraldas Võru linnapea Jüri Kaver piduliku vastuvõtu 2012. aastal sündinud lastele ja nende vanematele.

Kõik vastuvõtule kutsutud lapsed said kingituseks linnapea õnnitluskirja ning Võru linna vapiga hõbelusika, millele on kirjutatud lapse nimi ja sünniaeg. Soovi korral sai teha fotograafi

juures pildi, mille linnavalitsus mälestuseks kingib.

Lastele ja nende vanematele esinesid väikesed tantsulapsed, keda juhendas Tea Kõrs. Ürituse lõpus ootas kõiki suupistelaud.

Võru linnas sündis 2012. aastal 128 last: 48 tüdrukut ja 80 poissi. Vastuvõtule kutsutute hulgas oli ka kolm paari kaksikuid.

Need, kes üritusel ei osalenud, saavad õnnitluskirja ja lusika kätte linnavalitsuse infosaalist.

Edaspidi on linnavalitsusel plaanis vastuvõtu korraldada kaks korda aastas. 2013. aasta esimesel poolal sündinud lapsed kutsutakse vastuvõtule tõenäoliselt juunis.

VLL

VÕRUMAA SPORDILIIT				
Eestimaa Spordiliit Jõud				
12. EESTIMAA TALIMÄNGUD				
1.-3.03.2013 VÕRU				
	1. märts	2. märts	3. märts	
Mandaat esindajatele	12:00-15:00	9:00-12:00		Võru Spordikeskus
Jäähoki	13:30	11:00	9:00	Rõuge jääväljak
Korvpall	14:00	9:00	9:00	Võru Spordikeskus, Kreutzwaldi tn võimla, Parksepa, Puiga Võru Spordikeskus
N ja M korvpalli finaalsid			11:00	
Mürdmassuusatamine, teade	15:00			Haanja Puhke- ja Spordikeskus
Mürdmassuusatamine		11:00		Haanja Puhke- ja Spordikeskus
Juhtide võistlus	16:00			Võru Spordikeskus
Korvpall Riigikogu - OV juhid	18:00			Võru Spordikeskus
Talimängude avamine	20:00			Võru Spordikeskus
Kabe		12:00	9:00	Võru Kesklinna Gümnaasium
Kreeka-rooma maadlus		12:00		Võru Spordikeskus
Vabamaadlus, naistemaadlus		12:00		Võru Spordikeskus
Laskesuusatamine			10:00	Haanja Puhke- ja Spordikeskus
Lauatennis, linnad	14:00	9:00		Võru Spordikeskus
Lauatennis, vallad		12:00	9:00	Võru Spordikeskus
Male		12:00	9:00	Võru Kesklinna Gümnaasium
Motokross		10:00		Adrenalin Arena, Sõmerpalu
Mäesuusatamine, slaalom			10:00	Kütioru Mäesuusakeskus
Suusahüpped			9:00	Andsumäe Spordibaas
Suusaorienteerumine, sprint		15:00		Haanja-Munamäe
Suusaorienteerumine, lühirada			10:00	Haanja-Munamäe
Ujumine		12:00		Vilimela Tervisekeskus
Liikumisharastuse üritused:				
Suusamatk, avatud rada			12:00-16:00	Haanja Puhke- ja Spordikeskus
Seinaronimine			13:00-15:00	Võru Spordikeskus
Puhkeõhtu ansambel Hoia ja keela	21:00			Kultuurimaja Kannel
Teatrietendus "Üürnikud"		20:00		Kultuurimaja Kannel
pilet 10.- ja 8.-				
Puhkeõhtu koos Contraga		21:00		Pubi Ölle 17
Talimängude lõpetamine			16:00	Võru Spordikeskus
WWW.JOUD.EE WWW.F.COM/12.ETM				

VÕRUMAA KESKRAAMATUKOGU
VÕRUMAA TOETUB VAIMUKULTUURILE
Aastast 1909

LUGEMISPROGRAMM RAAMATUGA SUVESSE 15. JAANUAR 2013 – 15. JUULI 2013

Programm on pühendatud Fr. R. Kreutzwaldi 210. sünniaastapäevale. Just nagu pääsuke oma poegi lendama õpetab, nõnda peab ka kirjamees oma lugejaid seni harjutama, kuni nad tõesti lennata oskavad.

Fr.R.Kreutzwald

NB! Programmis osalemiseks küsi lugemispassi raamatukoguhoidjalt. Programmi idee - Tallinna Keskraamatukogu.

- Loe läbi programmis osalev raamat.
- Valikus on 50 raamatut.
- Küsi raamatukoguhoidjalt või lae alla ja prindi raamatukogu kodulehelt välja kahe küsimusega tagasisideleht ning anna täidetuna raamatukoguhoidjale. Tagasisidet loetud raamatute kohta saab anda ka, täites küsitluse vormi raamatukogu kodulehel.
- Raamatukoguhoidjalt saad oma lugemispassi templi.
- Vähemalt 15 templiga lugemisprogrammi pass tagab auhinna V Kesklinna pargi raamatukoguüritusel 1. augustil.
- Kord kuus loositakse kõikide osalejate vahel välja auhinnad.
- Paremad lugemissoovitused ja kommentaarid avaldatakse Võrumaa keskraamatukogu kodulehel.

Lasteosakonna tegevused:

- 2. märtsil kell 11 mudilaste jutulaupäev
- 7. märtsil kell 11 üleriigilise etluskonkursi „Ellen Niiduga Midrimaal” Võrumaa eelvoor
- 23. märtsil kell 11 mudilaste jutulaupäev
- 27. märtsil kell 10 üleriigilise kirjandusmängu Võrumaa eelvõistlus
- 4. märtsist 4. aprillini näitus „Mängime kooli: Urve Kolbakovi originaalillustratsioonid K. Tamme ja K. Ressari töövihikule”

Näitused

Konverentsisaalis

Talurahvapärand Võrumaa muuseumi kunstikogust

III korruse teenindussaal

Kultuuripärandi aasta 2013. Käsitööraamatute ja -esemete ekspositsioon Võrumaa muuseumi ja Võrumaa keskraamatukogu kogudest

Marie Under 130 – raamatunäitus

Üritused

13. märtsil kell 12 konverentsisaalis

Marie Underi 130. sünniaastapäevale pühendatud Kadri Tüüri loeng „Marie Underi ja Juhan Smuuli problemaatiline kaugsuhe”.

Toetab Eesti Kultuurkapitali Võrumaa ekspertgrupp.

Võrumaa keskraamatukogu. Jüri 54, 65604 Võru, <http://lib.werro.ee>, tel 782 0157

VÕRU LINNA HEAKORRATELEFON
7 444 459

Võru Linnavalitsus annab teada:
Linna heakorra, tänavavalgustuse ja teede
hoolduse probleemidest on võimalik
teatada numbril 7 444 459.

Telefonile on võimalik helistada kõigil
nädalapäevadel ööpäevaringselt ning jätta
automaatvastajale teade probleemsetest
kohtadest linnas.

Võrus toimunud seminaril tutvustati eri riikides kasutusel olevaid alternatiivse suhtlemise vahendeid ning jagati kogemusi.

Ühine tee täiskasvanuella

5.–9. detsembrini külastasid Võru Järve kooli Comeniuse projekti partnerid Austriast, Inglismaalt, Poolast, Portugalist ja Türgist. Toimus projekti „Ühine tee täiskasvanuella” koosolek ja rahvusvaheline seminar „Alternatiivsete kommunikatsioonivahendite kasutamine”.

Järve kool osaleb kahe-aastases Comeniuse projektis eesmärgiga aidata erivajadustega noortel vatumalt täiskasvanuella astuda. Projektiga propageeritakse tervislikke eluviise ja sportimist, noortele selgitatakse uimastite kahjulikkust ning aktsepteeritavat seksuaalkäitumist.

Lõpptulemusena koostatakse igale projektis osalevale õpilasele individuaalne käsiraamat, millega ta liigub

ühest süsteemist järgmis-
st haridussüsteemist sot-
siaalsüsteemi. Käsiraama-
tus on lihtsad juhised, mis
peaksid aitama täiskasva-
nuelus toime tulla. Iga osa-
lev kool koostab oma vaja-
dustest lähtuva käsiraamatu.
Valmib ka ühtne Euroopat
hõlmav käsiraamat (selles
on info erinevate instantsi-
de, oluliste telefoninumbrite
jne kohta), kust intellekti-
puudega inimesed vajaduse
korral abi saavad.

Võru Järve koolis toimunud rahvusvahelisel seminaril tutvustasid kõigi partnerkoolide spetsialistid oma kasutatavaid suhtlemisvahendeid. Järve koolist tegid ettekande muusikaõpetaja-klassijuhataja Helle Reiljan ja eripedagoog Anu Kallas. Partnerid tundsid suurt huvi Järve koolis kasutata-

vate suhtlemist lihtsustavate vahendite vastu.

Seminarile järgnenud projektikoosolekul tehti vahetuvõtteid. Valminud on õpilaste enesetutvustused ja saadetakse partnerkoolidesse. Sel aastal pööratakse suuremat tähelepanu vaba aja veetmise võimalustele. Märtsis toimub kõigis koolides kaugushüppevõistlus, mille tulemused saadetakse partnerkoolidesse. Üritusest valmib hiljem ka poster.

Oluline eesmärk projektis on suurendada õpilaste teadmisi teistest maadest ja kultuuridest. Meie õpilaste suhtlemisringkond on küllaltki kitsas. Sageli puuduvad neil võimalused teiste kultuuride ja teiste keelt kõnelevate inimestega kokku puutuda. Partnerkoolide vahel ringlevad õpilaste

koostatud materjalid, milles meie õpilased tutvustavad end, oma elustiili ja kultuuri. Suhtlemist teiste maade õpilastega kergendab kõikides keeltes mõistetavate sümbolite ja piltide kasutamine.

Projektipartnerid külastasid Võrumaal käies veel Maarja küla, samuti tutvusid Võru ja Tartuga, käisid Alatskivi lossis. Rõuge Maarja kirikus toimus külalistele kontsert. Kirikut ja selle ajalugu tutvustas koguduse õpetaja Mait Mölder. Jõulumeeleolu aitas luua ühiselt metsloomadele toidu viimine. Külalistele avaldas sügavat muljet Eesti puhas loodus.

**Gaida Vassin,
Võru Järve kooli kehalise
kasvatuse õpetaja**

Uudiseid Võru linnast 1933. aasta veebruaris

Kuulutus:

Ärge unustage, et kaks nädalat enne wastlapäewa hakatakse tõsiselt wastlakukleid sööma. Sellepärast külastage tingimata uuestiawatud Ed. Jaaska kondiitriäri ja kohvikut. Jüri tän. 15.

Wõru Teataja nr 15;
7.02.1933

Wõru kino sunnib enesest jälle rääkima

On tõik, et Wõru kino on suutnud pakkuda viimasel ajal publikule parimat kinokunsti alal. Praegu jookseb taas hiilgaw filmitoode „Kaks südamet armastuse rütmis“, mis ei jäta midagi soovida oma intelligentse mängu, südamlikkuse, üllatawalt lõbusate situatsioonide ning kaasakiskuivate wiiside poolest, mida tagab Jean Gilberti wõlu muusika.

Reedest alates jookseb Marsis (*hiljem Avangard – A.R.*) film, mida peaks vaatama igäüks, sest ta on tõeliseks üllatuseks Wõru kinopublikule. Seda filmi ei oodatud Wõrru, kuna ta pidi minema enne veel Riiga.

Wõru Teataja nr 16,
9.02.1933

Ainulaadne pall-maskeraad

Wõru Ühisgümnaasiumi wilistlaskogu, kes warem on nii mõndagi teinud kehwe- mate õpilaste toetamiseks, kuid kes siiski pole kuigi sa- geli pöördunud seltskonna poole, korraldab laupäeval pall-maskaraadi, mis on esi- mene gümnaasiumis. Too õhtu töötab saada Wõru publikule kõigiti suursünd- museks, sest huwitawuse ja mõnusa olemise eest ta- hetakse igati hoolitseda. Kutseid maskaraadile võib saada W. Kuuselt, Krediidi- pangast pr Lapingult, Ühis- pangast P. Mikheimilt, Elu toimetusest H. Töldsepalt ja Wõru Teataja toimetusest P. Rattuselt. Puhas sissetulek läheb terweni gümnaasiumi kehweimate õpilaste toetu- seks.

Wõru Teataja nr 18;
14.02.1933

Suursportlane tuleb Wõrru

27. skp huwitaw A. Klumbergi loeng.

Kehakultuuri Sihtkapitali Walitsuse teaduslik sekretär Aleksander Klumberg jõuab Wõrru esmaspäeval 27. weebr. Sama päewa õhtul kl 7 esineb Klumberg

awaliku kõnekoosolekuga 1. algkoolis teemal „Los-Angeles, olympia ja spordiliikumine”. Sissepääs kõigile waba. Sellele järgneb sportorganisatsioonide esindajate koosolek, millest W.S. Liidu juhatus palub osa wõtma kõiki spordiseltse ja ühinguid oma esindajate kaudu. 28. skp teeb Klumberg ringkäike koolide, kaitsewäe, kaitseliidu jt spordielu töõga tutwumiseks. Öhtul on W.S. Liidu juhatusse koosolek, kus Klumbergile antakse täielik informatsioon ja ülewaade W.S. Liidust. Ühtlasi esitatakse maakonnas spordi-instruktori kohale A. Klumbergi ettepanekul. Teatawasti tahetakse rahwa kehaliskaswatusse küsimusi lahendada seadusandlikul teel.

*Wõru Teataja nr 22;
23.02.1933*

P.S. Aleksander Klumb-
berg (1936. a Kolmpere,
1899–1958) oli kümnevõist-
luse esimese ametliku maail-
marekordi – 7481,69 punkti
omanik 1922, samal aastal
juhtis maailma edetabelit
odaviskes, võistles 16 riigis
58 linnas ja võitis 370 auhin-
ga. 1932–1935 oli ta keha-
kultuuri sihtkapitali valitsus-

se teaduslik sekretär. Osales Antwerpeni (1920) ja Pariisi (1924) olümpiamängudel kümnevõistluses, viimasel sai pronksmedali.

Wõru äride waateaknad olid wabariigi aastapäewal peorüüs

Kuigi oli 15. aastapäew, mida tuli pühitseda raskel ja kitsal ajal, olid Wõru äride waateaknad mitme aasta tagant jällegi laiajoonelisemalt peorüüs. Õige mitme äri aknad olid kaunimad, kui nad harilikult ja warasematel wabariigi aastapäewadel olnud. 24. weebr. õhtul oli tänawal liikumine päris elaw, peatuti rohkearwuliselt paremini ja omapärasemalt ilustatud äride waateakende ees. Nendeks olid K.Ü Täht; Paul Ebber, Kreidiitpank, J. Sandt, Sõjawäe majandusühisus, R. Weske, Helig-Rosenblum, S. Judeikin, A. Steimann, Singer jt. Omawalitsus asutused, ohwitseride kasino, koolid jne olid samuti ilutulestikus ning jätsid üldiselt päris meeldiwa mulje.

Wõru Teataja nr 23;
28.02.1933

Wanu ajalehti sirwis Võrumaa muuseumi pääwarahoidja Arthur Ruusmaa.

Lavastus „Oma saar”

Kui mitu korda sadade aastate jooksul on olnud sunnitud siit Eestimaa pinnalt põgenema, pakku minema, ära sõdade ülekohtu ja ränga ikke eest, üle mõistuse vaesuses vaevlemise eest. Neid kordi on olnud lugematu hulk, iga leibkonna kohta liiga palju...

Oma saar.

Raivo Trass

Jaak Alliku arvustus ajalehes Postimees: „... Kõige hämmastavam on aga, kui täpselt teater ja dramaturg

on suutnud tabada just tänapäeva Eesti ühe põletava probleemi – kodumaalt lahkumise: kes tööle, kes õppima, kes õnne otsima ja kes lihtsalt elumuredest eemale. On tore, et erinevate inimsaatuste ja nende põimimise kaudu jääb teater optimistiks ning sisendab vaatajale usku kodukohta püsima jääda, lootust, et asjad võivad siin paremusele pöörduda, ning armastust, mille toel sellele ise saab kaasa aidata...”

Urmas Lennuk

OMA SAAR

Lavastaja: Raivo Trass

Kunstnik: Toomas Hõrak

Muusikaline kujundaja: Felix Kütt (Endla teater)

Osalejad: Piret Rauk, Peeter Tammearu, Andres

Raag (Tallinna linnateater), Janek Sarapson ja

Airike Vipp.

Ugala „Mee hind” 14. märtsil Kandles

Mesilase keskmine eluiga on 40 päeva, kuid ainus, mis ta oma elupäevade jooksul näeb, on taru ja õied. Tal on imeline võime lennata, kuid ta lendab ainult taru ja õie vahet.

Inimene on nagu mesilane. Päevast päeva teeb tööd, liigub kodu ja töö vahet. Kuid mille nimel? Ott Aardami lavastuses arutletakse koomika kaasabil lihtsate tunnete ja mõtete sisemise töö üle.

„Mee hind” ei kõnele ainult mesilaste magusast või töökast elust. Mesitaru ja mesilaste tegemised on

Etendus „Mee hind”.

Aardamile justkui sümbol, mille kaudu avada inimese mõttemaailma. Arutletakse

rahu ja rahutuse üle, mõtiskletakse, mis on elus oluline ja kuidas olla õnnelik,

kuidas jõuda teise inimeseni ja tunda ära armastust. Ometi ei ole lugu nii tõsine – maailma mesitaru sees ja sellest väljaspool vaadatakse vabastava huumoriga.

Lavastus sündis ühisel jõul, arutluste, improvisatsioonide ja stseenide lahtimängimise teel. Spetsiaalselt Ugala kirjutatud loos on laval mitmes rollis neli meesnäitlejat: Tanel Ingi, Meelis Rämmeld, Aarne Soro ja Martin Mill. Autor ja lavastaja Ott Aardam. Kunstnik Kaarel Eelma. Muusikaline kujundus Ivar Põllu.

Ugala

Liikumine „Vanem vend, vanem õde”

Liikumine „Vanem vend, vanem õde” pärineb Ameerika Ühendriikidest, kus loodi 1904. aastal sama nime all riskigrupi noorte ja vabatahtlike ühist tegevust koordineeriv agentuur.

1997. aastal alustas liikumine „Vanem vend, vanem õde” ka Tartus ning 2002 loodi MTÜ Vanem Vend, Vanem Õde, mis on nüüdseks laienenud mitmesse Eesti paika.

Alates sellest aastast soovib Võrus tegutsev MTÜ Maailm Lastele koostöös Tartu laste tugikeskusega

tuua projekti „Vanem vend, vanem õde” ka Võrumaale.

Projekti „Vanem vend, vanem õde” mõte on luua sõprusse kahe inimese – täiskasvanud tugisiku ja lapse vahel, mille tulemusel saavutab laps kõrgema enesehinnangu ning loob positiivsema (sotsiaalsema) maailmavaate.

Programmis osalevad lapsed, kes on jäänud vanemliku hoolitsuseta, kes saavad vähe tähelepanu, kes on tõrjutud ning kellel pole sõpru, samuti lapsed, kes tunnevad ennast üksiku ja

mahajäetuna või on kaotanud kalli inimese.

Neile ongi oma südamesoojuse, hea tahte, ideede, oskuste, nõuannete ja isikliku eeskujuga abiks tugisikust vanem vend või õde.

Üleskutse

Seoses projektiga otsib MTÜ Maailm Lastele oma meeskonda alates 18aastasi aktiivseid ja energilisi noori, kellest võiks saada tuge vajavale lapsele vanem vend või õde.

Kui oled valmis läbima koolitust, oled noor, aktiiv-

ne ja kohusetundlik ning soovid ennast proovile panna, siis ära jäta võimalust kasutamata, et osaleda projektis „Vanem vend, vanem õde”.

Rohkem infot www.maaailmlastele.ee (koduleht on valmimas).

Anna endast märku meiliaadressil maaailmlastele@gmail.com või telefonil 5816 0304 (Katrin Tamberg, projekti koordinaator).

MTÜ Maailm Lastele juhatuse liige

Siberi setude lillkirjadega kindad Võrumaa muuseumis

19. sajandi lõpus ja 20. sajandi alguses lahkus ülerahvastatud setude asualalt kaugele Siberisse Jenisseiski kubermangu tuhandeid peresid. Kõik sellepärast, et saada tasuta maad.

Töökad setud seadsid end peagi hästi sisse ning kohanesid uute olude ja kliimaga. Hoolimata repressioonidest ja elust kodumaast kaugel, on mõned külakogukonnad siiani setukeelsed. Praegu on umbes 200 inimesega Haida küla Krasnojarski kraisis suurim setu küla Siberis. Haidas on uhke setu muuseum, setukeelne naiste- ja lastekoor ning vanad käsitöökusedki pole kadunud. Ka Ossipova Manni (Maria Ossipova, snd 1942) esiva-

nemad lahkusid Setomaalt Siberisse, et leida paremat maad. Manni emapoolsed esivanemad rändasid välja Kito ja isapoolsed Tendüvā külast. Manni ema Kito Nasta oli hea laulja ja suur

käsitöötõegija, kes parandas oma oskused ka tütardele. Manni laulab koos oma õe Liidega kultuurimaja ansambliis Lill ja on Haida külamuuseumile annetanud suure hulga imelist käsitööd.

2007., 2008. ja 2012. aastal külastasid Ossipova Mannit ja teisi Haida küla naisi Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristid. Pildistati üles ka Manni kindamustrite vihk, milles oli nii vanu geometrilisi kui ka imelisi lillkirju. Kindamustrid jõudsid folklorist Andreas Kalkuni vahendusel Külli Jacobsoni kätte, kelle eestvõttel kudusid need kinnasteks OÜ Kagu kudujad.

Nii ongi valminud väike Siberi naiste lillkirjadega kinnaste kollektsioon – värske sõõm Haida küla metsade ja põldude lõhna.

Näitus jääb avatuks 15. märtsini.

Võrumaa muuseum

Ekstreempark kutsub täiskasvanuid Võru spordikeskusesse ronima

Kogenud instruktorite näpunäidete järgi ja julgustuse toel on spordikeskuse ronimiseinal turvaline ronida kõigil huvilistel. Vaja läheb vaid soovi end proovile panna. Kogu vajamineva varustuse saab kohapeal.

Treeningud toimuvad kaks korda nädalas teisipäeval ja neljapäeval kella 18–20.

Täpsem info: www.ekstreempark.ee.

Ronimine arendab reaktsiooni, vastupidavust ning julgust. Kaljuronimine on atraktiivne spordiala ja kaasa-

haarav ka pealtvaatajatele. Väär on mõelda, et kõrgust kartvad inimesed ei saa kaljuronimisega tegelda. See spordiala ei tähenda tingimata kõrgustesse ronimist. Ronida saab nii vertikaalselt kui ka horisontaalselt ehk ronida võib mõne sentimeetri kõrgusel maapinnast. Eesmärk on püsida seina küljes, kõrgusel ei ole siin tähtsust. Seega saavad ronida igas eas ja füüsilises vormis huvilised.

Hillar Irves,
kaljuronimisinstruktor

Õnnitleme jaanuarikuu juubilare!

90

Niina Tamm
Irene Saar
Eha Kukk

Hilja Loorits
Selma Miil

85

Valter Kimask
Helve-Miralda Hõim
Pelageya Sazonova
Paul Oinak
Elmar Susi
Endla Saluveer
Siiri Siska

80

Alla Volkova
Ellen Vellak
Helga Suvi
Heino Peterson
Maime-Lylian Käis
Taivo Uibo

80

Eha Sokk
Aino Runthal
Sale Teesalu
Eha-Elionora Jõgeda

75

Aleksander Murumets
Ella Laatsit
Galina Lakstigal
Elli Loorits
Valve Metsla
Laine Mõtshärg
Rein Tarraste

Nina Tuchina
Antonina Frolova
Endel Kais
Juhan Vares
Eha Käsik
Helju Hiide
Vladimir Novoselski
Hilja Vili
Tiit Liivak
Elgi Kalamees

70

Kersti Pai
Urve Tiisler
Ludmilla Tasso
Henno Mäesalu
Helju Käsper
Naima Navi
Leili Kroon
Juta Kikas
Milvi Lett
Imma Lebedeva
Küllil Sulg
Eevi Vähi
Luule Taal

Õnnitleme veebruarikuu juubilare!

95

Antonina Vimba

90

Aliide Tarros

85

Hilda Vähi
Helve Sõrmus

VÕRU LINNA LEHT

Väljaandja Võru Linnavalitsus
Jüri tn 11, 65620 Võru
Toimetaja: Marianne Mett
Tel: 785 0948
E-post: marianne.mett@voru.ee

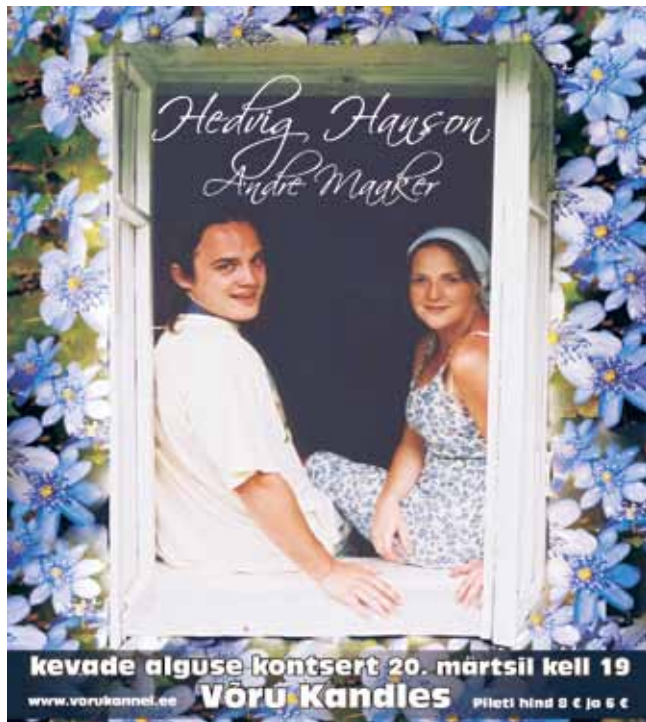
Teostaja: AS Võru Täht

LUTSU KIVI JA LUTSUKOMM EHK SALADUSLIK PIIBUJUTT

Lavestaja/kunstnik Tarmo Tagamets
Mängivad: Markus Truup, Sander Soon, Ilm Sareel, Kristi Kigast, Martin Hurt

Võru Kannel väikeses saalis 20, 21, 26, 27 märts kell 11
Pileti hind 4,5€ ja gruppidele 4€ (alates 10 inimest)

kevade alguse kontsert 20. märtsil kell 19
Võru Kandles Pileti hind 8 € ja 5 €

VÕRU LINNA-GALERII www.vorulinna galerii.ee
Liiva 13, 65609 Võru

MÄRTS 2013

04.03-28.03
Kirsitina ja Sylva Viin – maal, illustratsioon, installatsioon

04.03-28.03
Karolin Ott – segatehnika

06.03-28.03
Evelyn Grzinich'i joonistuste näitus
"Puud, varjud ja teised joonistused"

Galerii avatud E-R 12.00 - 18.30
Näituste külastamine on tasuta

Võru Puhkpilliorkester 115
JUUBELIKONTSERT

Võru Kandles 8. märtsil kell 19
Pilet 3 € (müüki Võru Kannel kassas 8-11 12-16: 17-19 ja tunde enne algust).

Kaastegevad:
Võru Muusikakooli flöödiansambel
Võru tantsurühm Variatsioonid

8. märtsil NAISTEPÄEVA AEROOBIKAÕHTU

VÕRU SPORDIKESKUS saab 7-aastaseks!

Suures saalis
JURI KRASNOV
Tartu Fitlife treener
18:00-19:00 ZUMBA
19:15-20:15 Bodycombat

Väikeses saalis
Vajalik registreerimine
elliiseab@gmail.com,
märksõnaks tunni nimetus!
SANDRA RAJU
TTÜ tantsutüdrukute treener
Aeroobikakuninganna 2010
18:00-19:00 Intervall Toning
19:15-20:15 Body&Dance

Pilet 2 EÜH. Spordikeskuse
kuukaardi omanikele **TASUTA!**
Spordikeskuse kuukaart -10%!

Kohal on **POP Salon**, **ULTRATONÉ** ja lastehoid!
www.voruspordikeskus.ee

Hoogu annavad ka: A.Le Coq, RÄNDURI, ESTONIA, Eesti Pagar, Tervis!

DAVE BENTON
Live-band **LIIS REISNER**

KEVAD SÜDAMES

15.03 kell 19.00 VÕRU KANNEL
16.03 kell 19.00 PAIDE KULTUURIKESKUS
30.03 kell 19.00 VIIMSI KOOL
05.04 kell 19.00 JÕHVI KONTSERDIMAJA

Piletid Piletilevis ja kohapeal hinnaga alates 10 €
Info: www.kiisatamme.ee

8. VÕHANDU MARATON
20. aprill 2013

10-20 tundi puhast naudingut * 100 km ilusat jõge

www.vohandumaraton.ee

SPONSORID: MATKA SPORT, EAST POLE, Sea Bird Designs, NEX Data Systems, REISIAJAKIRI, VÕRUMAA, SPORDILIIT, VÄRSKA, Eesti Pagar, RÄPINA, RENT KALITUSKAPITAL

SA VÕRU KANNEL
Liiva 13, 65609 Võru Faks +372 786 8672 e-post info@vorukannel.ee

MÄRTS 2013

4. märtsil kell 19 (VÄLJA MÜÜDUD!) Kaunimate Aastate Vennaskonna juubeliatenduse „Kaunimad aastad Su elus on tagasi!” teatrisaalis.

8. märtsil kell 19 juubelikontsert „VÕRU PUHKPILLIORKESTRI 115” kontserdisaalis. Piletid hinnaga 3 € eelmüügis Kandle kassas. Kaastegevad Võru Muusikakooli flöödiansambel ja tantsurühm Variatsioonid.

12. märtsil VÕRUMAA LASTE JA NOORTE NÄITEMÄNGUPÄEV teatrisaalis.

14. märtsil kell 19 Ugala teatri etendus „MEE HIND” teatrisaalis. Piletid hinnaga 12.50 € ja 10 € eelmüügis Kandle kassas ja Piletilevis. **PREEMIA:** Balti teatrifestivali 2012. aasta parim lavastus. Etendus on kahes vaatuses ning kestab 2 tundi ja 20 minutit. Esiendus väikeses saalis 19. veebruaril 2011.

15. märtsil kell 19 kontsert „Kevad südames – DAVE BENTON ja LIIS REISNER” teatrisaalis. Piletid hinnaga 12 € ja 10 € eelmüügis Kandle kassas ja Piletilevis.

17. märtsil festivali „KOOLITANTS 2013” piirkondlik voor teatrisaalis.

20. märtsil kell 11 ESIETENDUS! Võru Draamastuudio VI koosseisu lasteetendus „LUTSU KIVI JA LUTSUKOMM EHK SALADUSLIK PIIBUJUTT” väikeses saalis. Piletid hinnaga 4.50 € eelmüügis Kandle kassas ja Piletilevis.

20. märtsil kell 19 kevade alguse kontsert: HEDVIG HANSON ja ANDRE MAAKER kontserdisaalis. Piletid hinnaga 8 € ja 6 € eelmüügis Kandle kassas ja Piletilevis.

21. märtsil kell 11 Võru Draamastuudio VI koosseisu lasteetendus „LUTSU KIVI JA LUTSUKOMM EHK SALADUSLIK PIIBUJUTT” väikeses saalis. Piletid hinnaga 4.50 € eelmüügis Kandle kassas ja Piletilevis.

24. märtsil kell 13 klubi HÖBEDANE JUUS pidu kontserdisaalis.

26. märtsil kell 11 Võru Draamastuudio VI koosseisu lasteetendus „LUTSU KIVI JA LUTSUKOMM EHK SALADUSLIK PIIBUJUTT”

26. märtsil kell 19 Kuressaare Linnateatri lavastus „OMA SAAR” teatrisaalis. Piletid hinnaga 10 € ja 8 € eelmüügis Kandle kassas ja Piletilevis.

27. märtsil kell 11 Võru Draamastuudio VI koosseisu lasteetendus „LUTSU KIVI JA LUTSUKOMM EHK SALADUSLIK PIIBUJUTT” väikeses saalis. Piletid hinnaga 4.50 € eelmüügis Kandle kassas ja Piletilevis.

www.vorukannel.ee

PILETIKASSA, INFORMATSIOON: 78 68676. Avatud E-R kella 12-16; 18-21
Peaadministraator 78 28744, teatri- ja kontserttegevuse administraator 78 68675, turundusjuht 78 28741